

4. Бронте Ш. (2024) *Джейн Ейр*. Книголав.
5. Гілберт Е. (2023) *Місто дівчат*. ВСЛ.
6. Brontë, C. (1847). *Jane Eyre: An Autobiography*.
7. Tevis, W. S. (1983). *The Queen's Gambit*.
8. Gilberth E. (2019). *City of Girls*. Bloomsbury Publishing.

Гуцько М.С.

*здобувач другого рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка*

ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТКОРЕКТНОСТІ

Політична коректність (ПК) є складним явищем, яке має значний вплив на суспільну комунікацію та перекладацьку діяльність у сучасному світі. Вона охоплює широке коло мовних практик, спрямованих на уникнення висловлювань, які можуть вважатися образливими або дискримінаційними щодо певних соціальних груп.

Вперше ідеї ПК з'явилися у 20-му столітті, коли соціальні та політичні рухи на Заході, зокрема в США, почали висловлювати вимоги щодо більш інклюзивного та справедливого мовлення. Цей процес значно активізувався під впливом феміністичного руху, руху за права афроамериканців та інших соціальних ініціатив, спрямованих на захист прав маргіналізованих груп. Відповідно, політкоректність стала потужним інструментом у боротьбі за соціальну рівність та зміцнення прав людини. Це сприяло утвердженню в суспільстві мовних норм, які не тільки відображають сучасні цінності, але й створюють умови для їхнього посилення [4, с. 141].

Як зазначає Д.В. Сью [6], у процесі перекладу політкоректної лексики постає проблема збереження інклюзивного значення оригіналу та його соціально значущих нюансів. Іноді для цього потрібно виконати дослівний переклад. Наприклад, при перекладі терміна “a person with a disability” використовують фразу “людина з інвалідністю”, що акцентує увагу на людській гідності й уникає стигматизації, характерної для застарілих некоректних виразів. Проте перекладачі можуть стикатися із проблемами у виборі відповідників для деяких термінів, адже необхідно враховувати як нормативні особливості мови перекладу, так і сприйняття цільової аудиторії. Тому актуальність теми ПК в перекладі зростає, вимагаючи від перекладачів не лише знань у сфері лінгвістики, але й розуміння культурних особливостей та сучасних тенденцій [3]. Наприклад, замість прямого перекладу “homeless person” як “безхатко” можна використати описовий варіант “людина, що втратила житло” або ж “особа без постійного місця проживання”. Це є прикладом адаптації перекладу, що знижує ризики непорозумінь [2, с. 285–286].

В умовах глобальної комунікації ПК викликає потребу в адаптації мовних стандартів, що забезпечує соціальну згуртованість та мінімізує ризики конфліктних ситуацій між представниками різних культур. Це питання є

особливо актуальним у контексті перекладу, оскільки перекладачі повинні враховувати, що політкоректні терміни, які поширені в одній культурі, можуть бути незрозумілими або навіть неприйнятними в іншій [1]. Межі прийнятності політкоректної лексики можуть значно відрізнятися залежно від соціокультурного контексту, що особливо важливо для фахівців у сфері перекладу, які працюють над збереженням культурної ідентичності та забезпеченням поваги до різноманіття у процесі міжкультурної комунікації [5].

Отже, політкоректність є соціолінгвістичним феноменом, який відіграє значну роль у сучасному суспільстві та впливає на всі аспекти комунікації, зокрема переклад. Сьогодні політична коректність дозволяє не лише відобразити цінності інклюзивності та рівності, але й створює виклики для перекладачів, які повинні забезпечити відповідність тексту культурним і соціальним нормам цільової аудиторії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баранова Н.М. Етика : навчальний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 323 с. URL: <https://cutt.ly/PyLNfxs>
2. Сінна Л.Ю. Політична коректність як інструмент впливу в сучасному англomовному дискурсі. Вісник Одеського національного університету. Серія: Філологія. 2018. № 56. С. 283–287. – URL: <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v56/63.pdf>.
3. Hsieh, E. The Politics of Translation and Interpretation in International Communication. URL: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228613.013.701>.
4. Karachun, Y.G., & Davydenko, N. Political correctness in political discourse: Theory of ideological aspect. Alfred Nobel University Journal Of Philology. 2023. Vol. № 2 (26/2). P. 139-150. URL: https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2023/2_2/9.pdf
5. Martín Ruano, M.R. Issues in Cultural Translation. The Routledge Handbook of Translation and Culture. Routledge, 2018. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315670898-14/issues-cultural-translation-rosario-mart%C3%ADn-ruano>.
6. Sue, D. W. Race Talk and the Conspiracy of Silence: Understanding and Facilitating Difficult Dialogues on Race. URL: <https://www.skidmore.edu/cltl/documents/RaceTalkAndTheConspiracyOfSilence.pdf>

Дідора А.Р.

здобувач другого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Загородня Л.З.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ У ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Переклад художньої літератури становить особливу складність, оскільки передбачає не лише передачу інформаційного змісту, а й збереження емоційного та культурного контексту оригіналу. Однією з інтригуючих і складних проблем